

Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi kar

Fogászati és Szájsebészeti Oktató Intézet
Igazgató: Dr. Kivovics Péter egyetemi docens

<http://semmelweis-egyetem.hu/fszoi/>

<https://www.facebook.com/fszoi>

A dohányzás okozta nyálkahártya elváltozások és kezelésük

Fekete Júlia

Konzulens:

Dr. Németh Orsolya
osztályvezető főorvos

2015

A szakdolgozat célkitűzése

A dohányzás, mint az egyik legnagyobb közegészségügyi ártalom szerepének bemutatása az egész szervezetet érintő betegségekben, különös tekintettel a szájüregi elváltozásokra.

A dohányzás különböző fajtái

Füst nélküli dohányzási
módok

Füstöléssel és belégzéssel
történő dohányzási
alternatívák

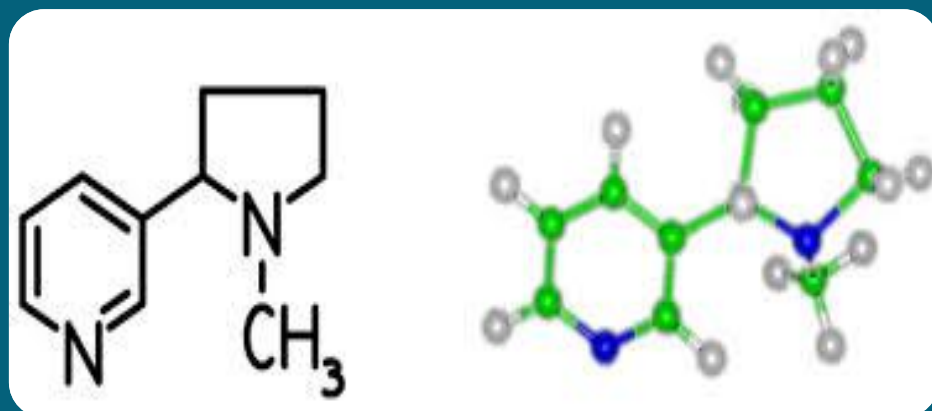
A dohányzás demográfiája

- A dohányzással összefüggő betegségekben évente ötmillió ember hal meg világszerte
- Harminc ezren Magyarországon
- Minden ötödik halálest
- A 2012-ben Magyarországon a férfiak 32,3 %-a, a nők 23,5%-a volt rabja e szenvedélynek

	2012 (%)	2013 (%)
Naponta dohányzók	27,61	18,52
Alkalmi dohányzók	1,32	1,96
Leszokottak	16,56	22,2
Nem dohányzók	54,5	57,33

A dohány károsító hatóanyagai

- 4000 komponens
- 69 rákkeltő
- NIKOTIN
- Halálos adagja 20-60 mg
- Cigaretta 2-8 mg
- Szivar 10-40 mg

A dohányzás egészséget károsító hatásai

A dohányfüstben lévő karcinogén, rákkeltő anyagok miatt megnő a daganatos betegségek kockázata.

Leggyakoribb a dohányosok körében a tüdő- és gégerák, de gyakrabban betegszenek meg nyelőcső-, hasnyálmirigy- vagy hólyagrákban.

A dohányzással összefüggésbe hozható legfontosabb megbetegedések

- Szív- és érrendszeri megbetegedések (perifériás érbetegségek, coronaria betegségek, stroke)
- Nem malignus légzőszervi kórképek: COPD
- Szembetegségek (macula degeneráció)
- Férfiak nemi képessége és nemi aktivitása is csökken
- Nőknél anti-ösztrogén hatás

A várandósság alatti dohányzás szövődményei

- A magzat növekedésének méhen belüli visszamaradása
- Fejlődési rendellenességek
- A spontán vetélések kétszer gyakoriabbak

A dohányzás szájüregi hatásai

- Kellemetlen lehelet
- Hypogeusia
- Fogak elszíneződése
- Parodontitis
- Viszonylag sekély tasakjaikban hamarabb és nagyobb arányban jelennek meg parodontopathogén mikroorganizmusok

Praecancerosus elváltozások

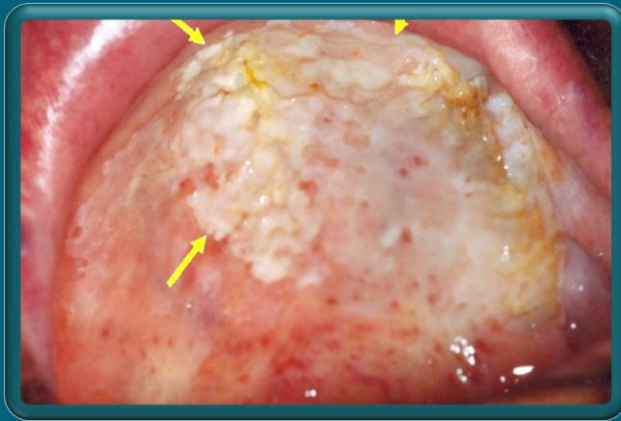
Leukoplakia: „A leukoplakia szájnyálkahártya 5 mm-nél nagyobb letörölhetetlen fehér foltja, mely klinikailag és pathológiailag más betegségcsoportba nem sorolható be és nem társul hozzá semmilyen fizikai, vagy kémiai oki tényező, kivéve a dohányzást.”

Homogén(simplex) leukoplakia

Praecancerosus elváltozások

Nem homogén leukoplakia

Leukoplakia verrucosa

Leukoplakia nodularis

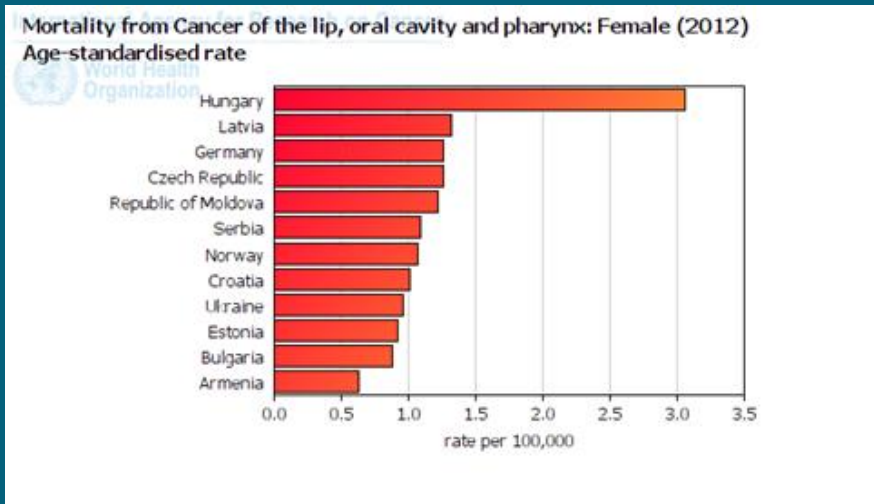
Leukoplakia erosiva

Szájüregi rák

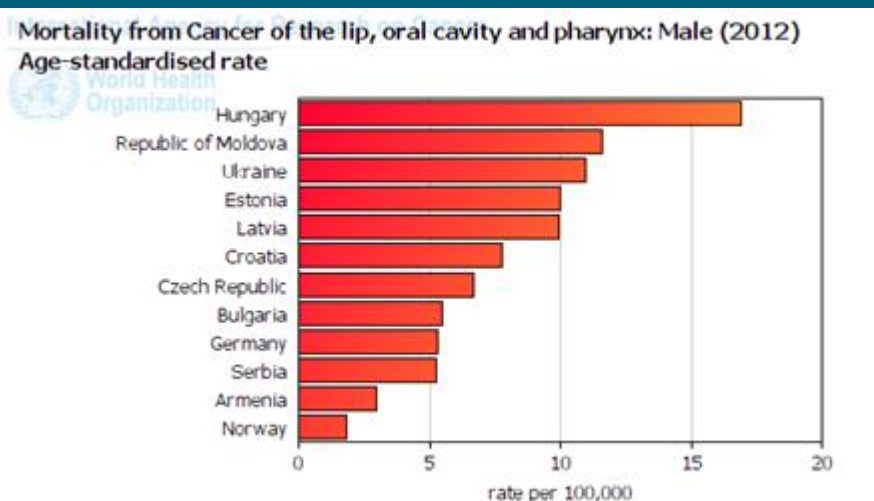
- **Dohányzás**
- **Rendszeres alkoholfogyasztás**
- **Humán papilloma vírus (HPV)**
- **Elhanyagolt szájhygiéné, mechanikai irritáció**
- **Kiegyensúlyozatlan táplálkozás**
- **Genetikai hajlam, immunrendszer válaszkészsége**
- **Napfény, ultraibolya sugárzás**

Oropharyngeális rákok epidemiológiája

A szájüregi daganatok a „világranglistán” 12-13. helyen állnak, évente mintegy 400 000 új megbetegedést okozva, amelyek kétharmada a fejlődő országokban fordul elő.

Szájüregi rákok lokalizációja

In situ carcinoma

**Carcinoma
linguae**

**Carcinoma
sublinguale**

Szájüregi rákok lokalizációja

Carcinoma palati

**Carcinoma
buccae**

**Carcinoma
gingivae**

Terápiás vonatkozások

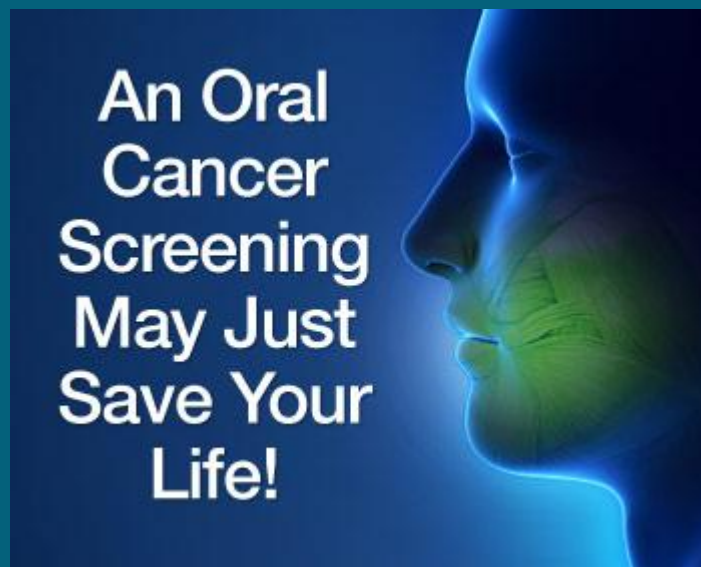
- Sebészi kezelés
- Kemoterápia
- Radioterápia
- Kombinált terápia

A TNM (Tumor méret, Nyirokcsomó érintettség, Metastasis) stádium beosztás lehetővé teszi a kezelési terv készítését, a prognózis felmérését.

Prevenció

- *Primer prevenció*
 - dohányzás és alkoholfogyasztás elleni küzdelem
- *Szekunder prevenció*
 - stomato-onkológiai szűrés
- *Tercier prevenció*
 - betegség visszatérésének elhárítását célozza, az eredeti életminőség helyreállítása mellett

A szájüregi rákok okozta halálozás megfékezése csak átfogó programmal lehetséges, melynek főbb elemei a rendszeres lakosságszűrés, különös tekintettel a rizikócsoportokra, a felismert esetek gondos kezelése, rehabilitációja, valamint egyetemi képzés keretein belül a kérdés hangsúlyozása.

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**

Alkoholos italokban előforduló toxikus, néhány esetben rákkeltő hatású szennyező anyagok

SZENNYEZŐ ANYAGOK:

- Nitrózaminok
- Mikotoxinok (aflatoxin)
- Etil-karbamát (uretán)
- Azbeszt
- Arzén
- Vas
- Ólom
- Kobalt
- Fungicidek
- Peszticidek

SÚLYOS TOXIKUS HATÁSÚ ILLEGÁLIS ADALÉKANYAGOK:

- Metanol
- Dietilén-glikol
(édesítőszerként használják)
- Klóracetátsav
- Szalicilsav (fungicidként és baktericidként használják)

HPV 16 vírus szerepe az egyes oropharyngeális rákokban

